

Information om implementering av digitalt stöd för behandling av barnobesitas

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje noterar informationen till protokollet.

Ulrika Lindberg
Tillförordnad förbundsdirektör

Sammanfattning

I Norrtälje finns idag cirka 270 barn under behandling för barnobesitas. Under början av år 2023 genomfördes testförsök med det digitala stödet "Evira", som förbättrar resultaten av behandling av obesitas hos barn, inom barn och ungdomsmedicinska verksamheten (BUMM) på Norrtälje sjukhus. Framgångsrikt utfall i utvärderingen ledde till att Evira nu är implementerad som verktyg i behandlingen av barnobesitas. Prognosen är att cirka 50 barn och ungdomar kommer att behandlas med hjälp av Evira.

Evira är det första digitala stödet för behandling av barnobesitas, eller barnfetma som det också kallas, som ingår i den offentligt finansierade vården i Sverige. Evira är även det första systemet som uppfyller regionens krav för validerade digitala behandlingsverktyg och som nu också är ett verktyg för verksamheten inom Norrtälje sjukhus. Med Evira som nytt innovativt behandlingsstöd kommer BUMM verksamheten inom Norrtälje sjukhus tillsammans med läkemedel och kirurgi att skapa möjligheter att hjälpa fler barn med obesitas till ett friskare liv.

Förvaltningen ser positivt på införandet av det digitala verktyget Evira och stödjer därmed införandet i BUMM-verksamhet. Införandet är även i linje med förbundets målsättning om ökad digitalisering.

Den beräknade kostnaden för Evira som del av obesitasbehandlingen inom BUMM verksamheten på ca 200 tkr/år ryms inom befintlig budget och kommer att inkluderas i ersättningen till Norrtälje sjukhus.

Beskrivning av ärendet

Definitionen av obesitas enligt världshälsoorganisationen, WHO är när kroppsmassaindex (BMI) överstiger värdet 30 vilket utgör en risk för hälsan. Världshälsoorganisationen WHO har identifierat globalt att antalet övervikt och obesitas fortsätter att öka hos vuxna och barn. Även i Sverige är barnobesitas vanligt förekommande, enligt Socialstyrelsen. Dokumentationen är ofullständig men befintliga data tyder på att mellan 4-10% av barn i Sverige lider av obesitas.

Barnobesitas behandlas huvudsakligen med beteendestöd som ska leda till livsstilsförändringar och som i sin tur ska leda till viktnedgång. Ju mer frekvent stöd som erbjuds, desto bättre resultat kan man uppnå. "Evira" är ett digitalt verktyg för klinisk behandling av barnobesitas. Behandlingen möjliggör snabb återkoppling mellan familjer och vårdgivaren som överträffar traditionella metoder i kliniska studier och klinisk praktik. Med Evira kombineras digital och fysisk vård för att skapa de bästa förutsättningarna utifrån barnets situation. Det skapar förutsättningar för en flexibilitet både för patienten och behandlaren som inte var möjlig innan, samt möjliggör vård av hög kvalitet även när avstånden är stora.

Evira är en applikation som förbättrar resultaten av behandling av fetma hos barn. Det visar även en svensk studie av Karolinska Institutet som har publicerats i "International journal of obesity". Studien påvisat signifikant bättre resultat för digitalt stödd klinisk behandling jämfört med traditionell behandling av barnobesitas.

I applikationen kan barnet och familjen se viktutvecklingen som en kurva som ska hålla sig inom ett målviktsområde. Detta område är individuellt för varje barn och målviktsområdet uppdaterades vid fysiska besök på kliniken. Vårdpersonalen har tillgång till samma data och kan snabbt upptäcka avvikelser i viktutvecklingen som tyder på att familjen behöver extra stöd. Med hjälp av en chattfunktion kan personalen höra av sig och försöka hjälpa till. Även barnet och familjen kan komma i direktkontakt med vårdpersonalen om det behövs.

Evira är det första digitala stödet för behandling av barnobesitas, eller barnfetma som det också kallas, som ingår i den offentligt finansierade vården i Sverige. Evira är även det första systemet som uppfyller regionens krav för validerade digitala behandlingsverktyg och nu också ett verktyg för verksamheten inom Norrtälje sjukhus.

I Norrtälje finns idag cirka 270 barn under behandling för barnobesitas. Det är en patientgrupp som växer då den demografiska kohorten i samhället blir större.

Dessutom är det en behandling som pågår under lång tid. Prognosen är att inom 1,5- 2 år kommer ungefär 50 barn i att behandlas med stöd av Evira.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningens prognos bygger på en uppskattning av 50 barn per år vilket motsvarar en uppskattad ökad totalkostnad på 219 000 kr/år kopplat till barn som får stöd av digitalverktyg i sin behandling av barnobesitas. Samtidigt ska kostnadsökning ses i relation till att barn och ungdomar med stödverktyget Evira genomför färre fysiska besök som ersätts genom den högre prissatta DRG-ersättningsmodellen för Norrtälje sjukhus.

Eftersom BUMM är ett vårduppdrag i sjukhusavtalet kommer kostnaderna för verktyget Elvira att inkluderas i ersättningen till Norrtälje sjukhus och inom befintlig budget. Ersättningsmodellen för användning av Evira har följsamhet till den av Region Stockholm godkända ersättningsmodell för användning av Evira.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

Analys genomförda genom det svenska kvalitetsregistret Boris av Claude Marcus, professor och registerhållare för kvalitetsregistret barnfetmabehandling, beskriver barnobesitasbehandling som tidskrävande. Många familjer kan inte vara frånvarande från arbetet så mycket tid och restiden till den behandlande enheten kan också göra det omöjligt att genomföra en sådan intensiv behandling. Dessutom har sjukvården inte alltid resurser att avsätta i den utsträckning som krävs trots att den långsiktiga samhällsekonomiska vinsten av en effektiv behandling av barnobesitas är odiskutabel. Detta utöver det stora lidande som sjukdomen obesitas innebär för många barn och ungdomar.

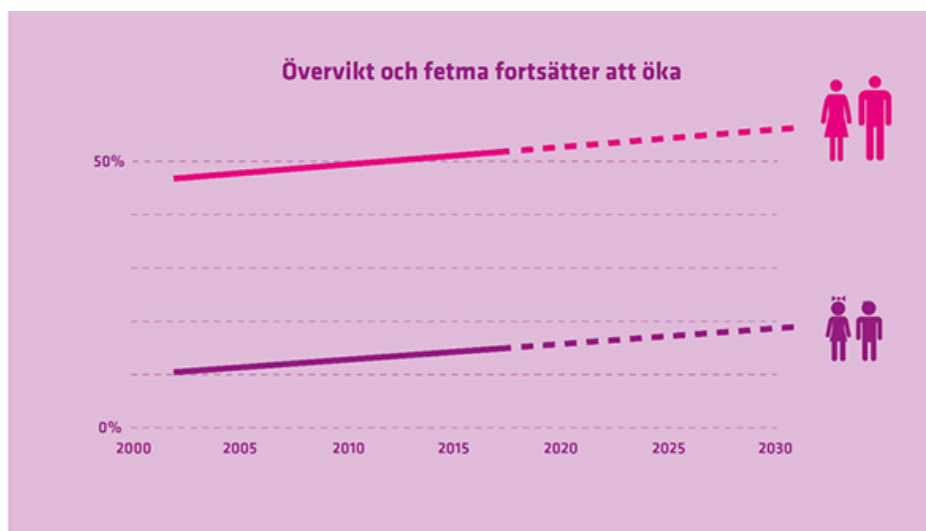
Obesitas kan vara förenat med ökad risk för depression, ångest och ätstörningar. Tillgänglighet och följsamhet till behandlingsprogram är viktiga parametrar för att ge barn med obesitas möjligheten att lyckas med sin behandling och nå uppsatta hälsomål, enligt Jenny Vinglid som är generalsekreterare för riksförbundet Hälsa oberoende av storlek (Hobs). Med Evira som nytt innovativt behandlingsstöd kommer BUMM inom Norrtälje sjukhus tillsammans med läkemedel och kirurgi att skapa möjligheter att hjälpa fler barn med obesitas till ett friskare liv.

Barnperspektiv

Rapporten ” Att främja goda matvanor, fysisk aktivitet och självkänsla bland skolbarn ” genomförd av Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin inom Region Stockholm påvisar samband mellan viktutveckling och skolprestation. Något som även klart visas i flera studier och forskning på området. Utfall påvisar att barn som minskar sin grad av obesitas klarar skolan betydligt bättre än barn som inte genomgår behandling. Genom ökad tillgänglighet och följsamhet till behandling kommer fler barn ges möjligheten att mer okomplicerat klara av sin skolgång. Samtidigt är förhoppningen att minskad psykisk ohälsa i denna målgrupp också uppnås.

Förvaltningens synpunkter

Korrelationen mellan barnobesitas och obesitas i vuxen ålder är ett väl undersökt och erkänt problem inom folkhälsan, enligt Folkhälsomyndigheten. De mekanismer som driver kontinuiteten av obesitas från barndom till vuxen ålder är mångfacetterade, komplexa och omfattar genetiska, beteendemässiga samt miljömässiga faktorer. Det är dock tydligt att det är avgörande att ta itu med barnobesitas för att förhindra vuxenobesitas och övriga associerade hälsorisker.





Källa: 2023 Nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor" och Skolbarns hälsovanor, Folkhälsomyndigheten.

Mobilapplikationen Evira har validerats i kliniska studier, ingår i vårdvalet i Region Stockholm sedan 1 juni 2022 och används redan på flera kliniker, nu även på BUMM-verksamhet inom Norrtälje sjukhus.

Förvaltningen ser positivt på införandet av det digitala verktyget Evira och stödjer därmed införandet i BUMM-verksamhet. Införandet är även i linje med förbundets målsättning om ökad digitalisering. Med verktygsstödet Evira ökar även följsamhet till behandlingsprogrammet som ger barn en ökad chans att lyckas nå sina behandlingsmål. Förvaltningen kan även koppla införandet till en av barnkonventionens fyra grundprinciper: Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.

Bilagor

Inga bilagor

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)

Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)

Tiohundra AB (registrator@tiohundra.se)